ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО
СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 13.06.2022. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 06.06.2022. – 10.06.2022.

Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	3.6.22	-	10.6.22		3.6.22	-	10.6.22		3.6.22	-	10.6.22		3.6.22	-	10.6.22	
2 године	0,66	-	0,97	↗	2,65	-	3,06	↗	1,69	-	2,05	↗	-0,07	-	-0,08	↘
5 година	1,02	-	1,33	↗	2,93	-	3,26	↗	1,77	-	2,14	↗	-0,01	-	0,00	↗
10 година	1,27	-	1,52	↗	2,93	-	3,16	↗	2,16	-	2,45	↗	0,23	-	0,25	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси			
	3.6.22	-	10.6.22	
3 мјесеца	-0,613	-	-0,620	↘
6 мјесеци	-0,304	-	-0,216	↗
1 година	0,110	-	0,275	↗

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

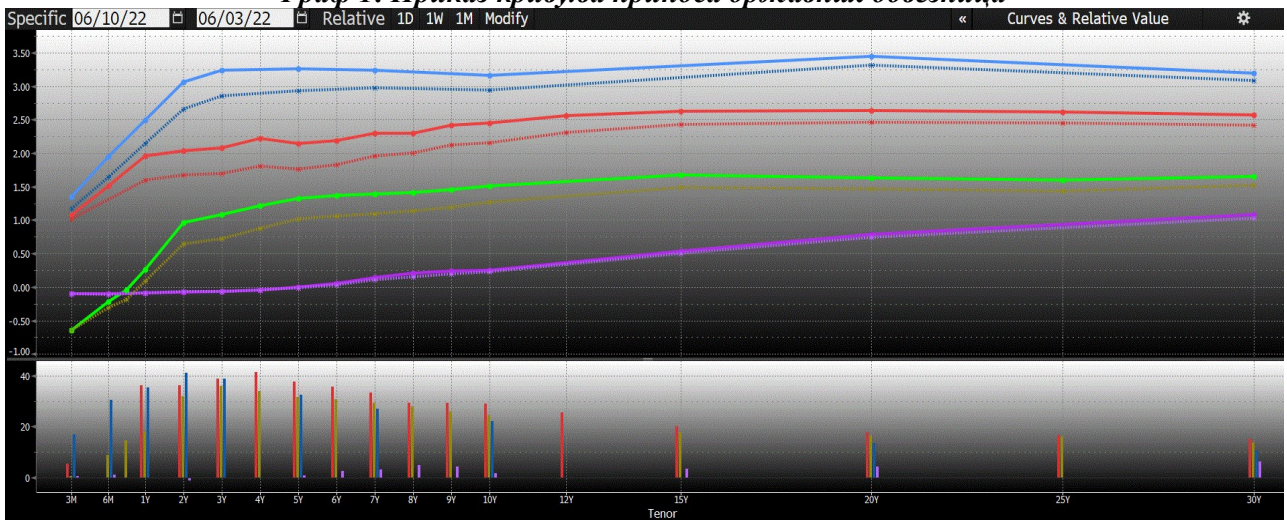

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 10.06.2022. године (пуне линије) и 03.06.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница еврозоне су уочи сједнице ЕЦБ наставили да биљеже раст, који је био додатно изражен након одржане сједнице, као и у петак када су објављени подаци о већем индексу потрошачких цијена у САД у односу на очекивања. У поређењу са претходном седмицом, приноси њемачких обвезница су повећани између 24 и 31 базни поен, док је раст приноса италијанских обвезница износио између 36 и 50 базних поена. Крајем седмице највеће промјене су забиљежене на предњем дијелу криве приноса, усљед очекивања наставка повећања каматних стопа, како ЕЦБ тако и Феда. Због израженијих промјена приноса италијанских обвезница разлика између десетогодишњих обвезница Италије и Њемачке је достигла ниво од око 225 базних поена, што је највише од маја 2020. године, а што би могло утицати на ЕЦБ да постави јасније смјернице везано за фрагментацију унутар еврозоне о којој на протеклој сједници није било детаљнијих саопштења.
Главни догађај у протеклој седмици била је дуго очекивана сједница ЕЦБ, која је у складу са очекивањима, задржала све кључне каматне стопе непромијењеним. Као што је било очекивано,

ЕЦБ је најавила да ће од 1. јула обуставити нето куповине обвезница, након чега ће, такође, у јулу слиједити прво повећање каматних стопа за 25 базних поена. Поред тога, најављено је да би **наредно повећање каматних стопа требало да се деси у септембру.** Креатори монетарне политике су мишљења да, **уколико изгледи инфлације остану овако високи или буду додатно погоршани, веће повећање од 25 базних поена (односно 50 базних поена) би могло бити одговарајуће. У сваком случају ова одлука ће зависити од ажурираних прогноза инфлације. Након септембра, ЕЦБ очекује „постепен, али одржив пут" монетарног пооштравања.** Предсједница ЕЦБ Lagarde је изјавила да инфлација представља „главни изазов за све нас", да је непожељно висока и да се очекује да ће остати изнад циљаног нивоа неко вријеме, али да ће УВ ЕЦБ осигурати да се инфлација врати на циљани ниво од 2% у средњем року. Такође, рекла је да ће глобалне цијене енергената, које у највећој мјери доприносе високој инфлацији, остати високе у кратком року. Везано за питање фрагментације унутар еврозоне, Lagarde је изјавила да не постоји ниво приноса, односно, ниво разлике у приносима обвезница одређених чланица који би утицао на то да ЕЦБ реагује, али да ће реаговати уколико би то угрозило адекватну имплементацију монетарне политике ЕЦБ широм еврозоне. Дан након одржане сједнице ЕЦБ члан УВ De Galhau је изјавио да ЕЦБ има како вољу тако и начин да се бори са неоправданим растом трошкова између обвезница еврозоне, познатијем као фрагментација. Његов колега из Њемачке Nagel је изјавио да ЕЦБ мора снажно да реагује на високу инфлацију, док је члан УВ Kazaks мишљења да је потез на страни монетарне политике оправдан, али да „не представља једину игру у граду". Члан УВ Holzmann из Аустрије је изјавио да ће ЕЦБ у септембру повећати каматне стопе најмање за 25 базних поена.

Упркос израженом расту инфлације, прошле седмице је објављен позитиван податак да је БДП еврозоне у првом кварталу забиљежио квартални раст од 0,6%, што је дупло више од прелиминарних података, а што представља сигнал да, барем почетком ове године, дешавања у Украјини нису толико негативно утицала на економске активности ове регије.

ЕЦБ је објавила и **нове економске прогнозе према којима су очекивања раста БДП-а смањена, док су прогнозе кретања инфлације повећане. За 2022. годину у еврозони се сада очекује раст БДП-а од 2,8% (раније очекивано 3,7%),** док се за 2023. годину очекује раст од 2,1% (раније очекивано 2,8%). С друге стране, за 2024. годину прогнозе БДП-а су повећане на 2,1%, док је раније очекивано 1,6%. **Очекивана стопа инфлације у еврозони у текућој години сада износи 6,8% (раније очекивано 5,1%), уз напомену да би могла износити и 7,1% уколико се укључе посљедњи подаци раста потрошачких цијена.** За 2023. годину прогнозе су повећане на 3,5% са ранијих 2,1%, а у 2024. години очекује се пад инфлације на 2,1% (раније очекивано 1,9%). Према прогнозама OECD, БДП еврозоне ће ове године забиљежити раст од 2,6%, што је за 1,7% мање у поређењу са претходним прогнозама, а за 2023. годину се очекује да ће додатно успорити на 1,6%.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	**БДП – ЕЗ (квартално) финал.**	**I квартал**	0,3%	**0,6%**	0,2%
2.	БДП – Грчка (квартално)	I квартал	-	2,3%	0,8%
3.	**Запосленост – ЕЗ (квартално) финал.**	**I квартал**	0,5%	**0,6%**	0,4%
4.	Промјена броја запосл. – Француска (квартално)	I квартал	0,3%	0,3%	0,6%
5.	Sentix индекс повјерења инвеститора – ЕЗ	ЈУН	-21,2	-15,8	-22,6
6.	Трговински биланс – Француска (у милијардама EUR)	АПР		-12,16	-12,65
7.	Фабричке поруџбине – Њемачка (Г/Г)	АПР	-4,1%	-6,2%	-2,9%
8.	Биланс текућег рачуна – Њемачка (у милијардама EUR)	АПР	-	7,4	18,8
9.	Индустријска производња – Њемачка (Г/Г)	АПР	-2,4%	-2,2%	-3,1%
10.	Индустријска производња – Аустрија (Г/Г)	АПР	-	9,1%	7,4%
11.	Индустријска производња – Финска (Г/Г)	АПР	-	7,3%	2,2%
12.	Индустријска производња – Шпанија (Г/Г)	АПР	-0,1%	2,4%	0,0%
13.	Индустријска производња – Ирска (Г/Г)	АПР	-	-28,7%	-7,3%
14.	Индустријска производња – Италија (Г/Г)	АПР	0,1%	4,2%	3,2%
15.	Малопродаја – Италија (Г/Г)	АПР	-	8,4%	5,6%
16.	Индустријске продаје – Холандија (Г/Г)	АПР	-	27,4%	23,1%
17.	Прерађивачка производња – Холандија (Г/Г)	АПР	-	13,7%	7,6%
18.	Стопа инфлације – Холандија	МАЈ	10,2%	10,2%	11,2%
19.	Стопа инфлације – Ирска	МАЈ	-	8,3%	7,3%
20.	Стопа инфлације – Грчка	МАЈ	-	10,5%	9,1%
21.	Стопа инфлације – Шпанија (финал.)	МАЈ	8,5%	8,5%	8,3%

САД

Податак стопе инфлације који је објављен у петак је надмашио очекивања, подстичући опкладе тржишних учесника да ће Фед морати још агресивније реаговати у смислу повећања каматних стопа на састанку који се одржава у току ове седмице. Очекује се да би могло доћи до повећања од 125 базних поена на сљедећа два састанка, што импликује бар једно повећање од 75 базних поена на овоседмичном састанку и што би било највеће повећање од 1994. године. **Стопа инфлације је у мају повећана са 8,3% на 8,6% годишње, изнад очекивања (8,3%).** На раст стопе инфлације је утицао и раст цијене бензина који је достигао рекордни ниво, као и раст трошкова услуга, што сугерише да би Фед могао да настави са повећавањем каматних стопа, све у циљу спречавања даљег раста стопе инфлације.

Министрица финансија Yellen је изјавила да се САД суочавају са "неприхватљивим нивоима инфлације", те је истакла да је потребан одговарајући буџетски став како би се помогло пригушивање инфлаторних притисака без значајнијег утицаја на економски раст. Такође, Yellen је навела да се америчка економија тренутно суочава са макроекономским изазовима, укључујући неприхватљиве нивое инфлације, поремећаје у глобалним ланцима снабдијевања те поремећајима на тржишту нафте и хране, што је посљедица рата у Украјини. Према њеним ријечима, стопа инфлација неће бити деценијски проблем за САД, али је истакла да су недавни подаци о расту исте изнад 8% у потпуности "неприхватљиви" за САД, с обзиром на циљани ниво Феда од 2%.

Према резултатима истраживања Bloomberga за јуни, економски аналитичари прогнозирају да ће економија у САД у текућој години забиљежити експанзију по стопи од 2,6%, док се за 2023. и 2024. годину прогнозирају стопе од 2,0% и 1,9%, респективно. Прогнозирана стопа инфлације за текућу годину је повећана на 7,5% са претходно прогнозираних 7,1%, док је за наредну годину повећана на 3,4% са 3%.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Трговински биланс (у милијард. JPY)	АПР	-89,5	87,1	107,7
2.	МБА апликације за хипотекарне кредите	3. јун	-	-6,5%	-2,3%
3.	Велепродајне залихе (М/М) финал.	АПР	2,1%	2,2%	2,7%
4.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	4. јун	206.000	229.000	202.000
5.	Континуирани захтјеви незапослених	28. јуни	1.303.000	1.306.000	1.306.000
6.	**Стопа инфлације (Г/Г)**	**МАЈ**	8,3%	**8,6%**	8,3%
7.	Стопа темељне инфлације (Г/Г)	МАЈ	5,9%	6,0%	6,2%
8.	Индекс распол. потрошача Унив. из Мичигена (прелим.)	ЈУН	58,1	50,2	58,4

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,0719 на ниво од 1,0519.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

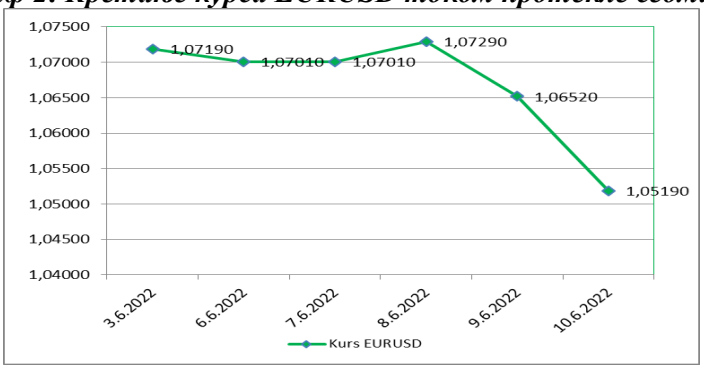

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Почетком седмице премијер Johnson се суочио са гласањем о повјерењу након што су бројни законодавци у Конзервативној партији довели у питање његов ауторитет због његовог скандала који су назвали "партијање". Конзервативни посланици су гласали за задржавање премијера Johnsona на овој позицији гласајући са 211:148. Током прес-конференције Johnson је истакао да је задовољан, јер сада партија може да полемише о питањима која су важна за грађане Велике Британије, радије него да се фокусирају на унутарстраначке проблеме.

Очекује се да ће економија у Великој Британији успорити до тоталног застоја, будући да трпи негативне посљедице због рата у Украјини више од било које друге велике индустријске земље. Према прогнозама OECD, очекује се да ће економија у Великој Британији расти за 3,6% у 2022. години, прије него што ће забиљежити нулти раст у 2023. години, док се за инфлацију очекују стопе од 8,8% и 7,4% за текућу и наредну годину. Током протекле седмице фунта је ослабила у односу на долар, што је посебно било изражено крајем седмице када је курс GBPUSD током трговања у петак забиљежио најнижи ниво у посљедње три седмице због очекивања да ће каматне стопе Феда и BoE дивергирати под утицајем снажније инфлације од очекиване у САД. Састанак MPC BoE који се у овој седмици одржава сада постаје још значајнији, те тако трговци чекају даље смјернице и приступ BoE везано за питање односа економског раста и инфлације. BoE је саопштила да је задовољна јер су кредитори подузели кораке ка томе да више нису „превелики да би пропали" у било којој наредној кризи, иако су пронађени недостаци код три кључна кредитора.

Министар финансија Sunak је оптужен да је потрошио 11 милијарди фунти пореског новца плаћајући превише камата за сервисирање државног дуга. Национални институт за економска и социјална истраживања је саопштио да су губици резултат неуспјеха Sunaka да се осигура од повећања каматних стопа на 900 милијарди фунти резерви створених кроз програм квантитативних олакшица.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Новорегистрована возила (Г/Г)	МАЈ	-	-20,6%	-15,8%
2.	PMI услужни сектор F	МАЈ	51,8	53,4	58,9
3.	PMI грађевински сектор F	МАЈ	56,6	56,4	58,2
4.	PMI композитни индекс F	МАЈ	51,8	53,1	58,2
5.	BoE очекивања инфлације у наредних 12 мјесеци	МАЈ	-	4,6%	4,3%

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, док је депрецирала у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,85826 на ниво од 0,85414, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,2488 на ниво од 1,2315.

ЈАПАН

Током протекле седмице, гувернер Курода је изјавио да је главни приоритет BoJ подршка економији Јапана, истучући досљедну посвећеност одржавању снажних монетарних подстицаја. Курода је додао да се, за разлику од колега из Америке и Европе, BoJ не суочава са проблемима да укроти инфлацију и подржи економију, пошто је инфлација у Јапану и даље ниска, вођена привременим факторима као што су растући трошкови сировина. Курода је додао да Јапан апсолутно није у ситуацији да подржи монетарно заоштравање, пошто се економија још увијек опоравља од утицаја пандемије.
Jim O'Neill, виши савјетник истраживачког центра за међународне односе Chatham House, а који је био главни валутни економиста Goldman Sachsa током азијске финансијске кризе, је упозорио да би се могла десити реприза азијске финансијске кризе из 1997. године ако JPY додатно ослаби на 150 у односу на USD. Додао је да би, ако курс USDJPY достигне 150, Кина могла одлучити да заштити сопствену економију интервенцијом на девизном тржишту, јер ће то видјети као неправедну конкурентску предност, тако да су паралеле с азијском финансијском кризом савршено очигледне. Слабљење JPY, подстакнуто јазом између монетарне политике BoJ и монетарних политике других развијених централних банака, довело је до повећања разлика у приносима државних обвезница.
BoJ и Влада Јапана су у петак саопштили да су забринути због недавне депрецијације JPY, наглашавајући да би Токио могао сад да интервенише како би заштитио JPY који је достигао најнижи ниво у посљедњих 20 година. Након састанка са колегом из BoJ, највиши валутни дипломата Масато Канда је саопштио да ће Токио „флексибилно одговорити узимајући све опције у обзир". Канда се није изјаснио да ли Токио може преговарати са другим земљама како би заједнички иступили на тржиште.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Потрошња домаћинства (Г/Г)	АПР	-0,6%	-1,7%	-2,3%
2.	Водећи индекс (прелим.)	АПР	102,4	102,9	100,8
3.	Коинцидирајући индекс (прелим.)	АПР	97,4	96,8	96,8
4.	БДП (Q/Q) финал.	I квартал	-1,1%	-0,5%	4,0%
5.	Текући рачун (у милијар. JPY)	АПР	524,5	501,1	2.549,3
6.	Трговински биланс (у милијар. JPY)	АПР	737,4	688,4	166,1
7.	Банкроти (Г/Г)	МАЈ	-	11,01%	1,88%
8.	Монетарни агрегат М2 (Г/Г)	МАЈ	3,6%	3,2%	3,4%
9.	Монетарни агрегат М3 (Г/Г)	МАЈ	3,2%	2,9%	3,1%
10.	Индекс прозвођачких цијена (Г/Г)	МАЈ	10,0%	9,1%	9,8%

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 140,29 на ниво од 141,35. JPY је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 130,88 на ниво од 134,41.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 118,87 USD (110,90 EUR).

Почетком седмице цијена нафте је благо смањена, након што је Саудијска Арабија повећала цијену сирове нафте за јули, сигнализирајући оскудну понуду, чак и након што су се произвођачи OPEC+ сложили да убрзају повећање производње у наредна два мјесеца. Наредног дана цијена овог енергента је повећана под утицајем сумњи да ли OPEC може испунити повећане циљеве производње, док је у сриједу забиљежена цијена од преко 122 USD по барелу. На цијену нафте су додатно утицале вијести о смањењу залиха сирове нафте у САД, што није значајно олакшало забринутости у вези с глобалним снабдијевањем овог енергента.

Многе развијене земље трпе највећи удар од овогодишњег нафтног шока јер су зависне од увоза горива, те су сада под снажним притисцима који долазе као резултат комбинације високих међународних цијена, слабих валута и конкуренције богатих земаља чије се економије опорављају од пандемије.

Крајем седмице цијена је постепено смањена ка нивоу од 120 долара по барелу након што су поједини дијелови Шангаја увели нове мјере ограничења кретања узроковане Ковид-19, што је „оставило у сјени“ вијести о кинеском извозу који је у мају забиљежио већи раст од очекивања.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 120,67 USD (114,72 EUR). Посматрано на седмичном нивоу, цијена нафте је повећана за 1,51%, што је седма седмица заредом да цијена биљежи раст.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне фине унце злата је износила 1.851,19 USD (1.727,02 EUR).

До средине седмице цијена злата је повећана под утицајем апрецијације USD и раста приноса на државне обвезнице САД, док је пажња била усмјерена на податке о инфлацији у САД који су објављени на крају седмице, а за које се очекивало да би могли додатно појачати аргументе за агресивно повећање каматних стопа Феда.

Поједини аналитичари истичу да је злато усмјерено ка даљем расту, ка нивоу од 2.000 USD по унци, а под утицајем појачаног страха од глобалног успорења. Микс високе инфлације, геополитичких превирања и све чешћих шпекулација о потенцијалној рецесији појачавају тражњу за инвестицијама попут злата.

Након што су објављени подаци о инфлацији за САД у петак, цијена злата је повећана јер су се инвеститори фокусирали на економске ризике након што је податак за инфлацију у САД био већи од очекивања, што је, како се и очекивало, појачало очекивања агресивнијег повећања каматних стопа Феда. Тржишни учесници под утицајем јачања инфлације сада очекују да би Фед могао повећати каматну стопу за 75 базних поена, те би каматна стопа до краја 2022. године могла достићи ниво од 3%. Трговци фјучерсима и даље очекују повећање каматне стопе од 50 базних поена на састанку у овој седмици уз шансу од 20% да ће раст каматне стопе на овом састанку бити већи. На затварању тржишта у петак цијена једне фине унце злата је износила 1.871,60 USD (1.779,26 EUR). На седмичном нивоу цијена је повећана за 1,10%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

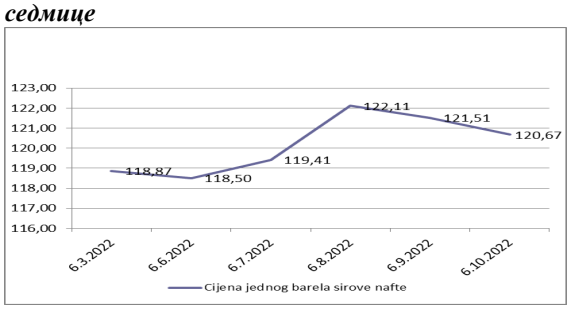

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

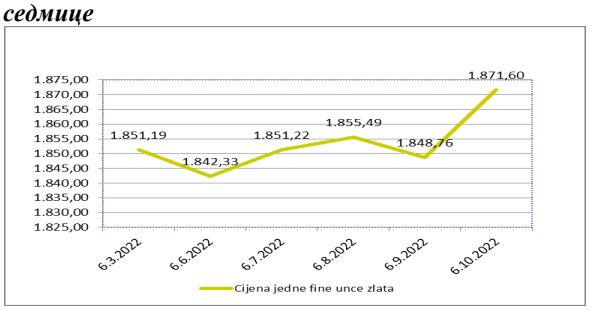

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)
Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.